

BAZ İSTASYONLARI'na İLİŞKİN YARGITAY KARARI

(Tam metin)

Yargıtay 4. Hukuk Dairesi
Esas sayısı : 2003/16434
Karar sayısı : 2004/971
Daire karar tarihi : 29.01.2004
Mahkemesi : Ankara Asliye 9. Hukuk Hakimliği

Kararın tam metni:

TC.YARGITAY 4. HUKUK DAİRESİ

Esas 2003/16434 Karar 2004/971

YARGITAY İLAMI

MAHKEMESİ : Ankara Afiliye 9. Hukuk Hakimliği

TARİHİ : 13.5.2003

NOSU : 2002/574-2003y341

DAVACI : Zehra Tolunay adına Avukat Songül Ercan

DAVALI : 1-Aycell Haberleşme ve Pazarlama Hizmetleri A,Ş. adına Avukat Murat Sanioğlu
2-Turkcell İletişim Hizmetleri A,Ş. vd.

Davacı Zehra Tolunay vekili Avukat Songül Ercan tarafından, davalı Aycell Haberleşme ve Pazarlama Hizmetleri A.Ş. ve diğerleri aleyhine 15.7.2002 gününde verilen dilekçe ile komşu parseldeki baz İstasyonunun zarar vermesi nedeniyle muarazanın men'i ve kaldırılmasının istenmesi üzerine mahkemece yapılan yargılama sonunda; davanın kabulüne dair verilen 13, 5-2003 günlü kararın Yargıtayca incelenmesi davalılar vekilleri tarafından süresi içinde istenilmekle temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten sonra tetkik hakimi tarafından hazırlanan rapor ile dosya içerisindeki kağıtlar incelenerek gereği görüldü.

Davacı, halen Yargıtay'a tahsis edilen binada memur olarak çalıştığını, binaya yakıtı yerde bulunan Türk Telekom A.Ş.' nin binasında kurulan GSM baz istasyonları ve mini link antenlerinin kanser tehlikesi yarattığını: bu yüzden isimlerini belirttiği Yargıtay'da çalışanların öldüğünü, davalıların bu haliyle yasal düzenlemelere bu bağlamda Medeni Kanunun 661. ve devamı maddelerinde yer alan hususlara aykırı davrandıklarını ayrıntılı biçimde dilekçesinde belirttikten sonra, mevcut bilimsel verilere uygun olmayan bu istasyonun sökülerek kaldırılmasına, böylece tehlikenin giderilmesine karar verilmesini istemiştir.

Davalılar tarafından davaya karşı ayrı ayrı verilen cevaplarda ortak noktalar olarak, davacının iddiasını kanıtlaması gerektiğini, istasyonu yönetmelik kurallarına göre kurduklarını ve işlettiklerini, davacının iddia ettiği zararının henüz gerçekleşmediğini, yerden geniş bir halk kitesine yayın yaptıklarını: ve kamu hizmeti verdiklerini; kaldı ki baz istasyonlarının nükleer radyasyona neden olmadıklarını, bu konuda bilimsel düşünce ve raporlar olduğunu belirterek davanın reddini savunmuşlardır.

Mahkemece davacının iddiası, davalıların savunmaları ve davaya neden olan olayın da özelliği gözetilerek alanlarında uzman olan bilirkişilerden birden fazla rapor alınmıştır. Alınan bu raporlar üzerine, uyumsuzluğun komşuluk hukukundan kaynaklandığını ve dava konusunun bir sonuca bağlanabilmesi için

davacının iddiası yününde, kurulan istasyonların insan sağlığı üzerinde olumsuz etki yaratıp yaratmadığı hususunun incelenmesi gerektiğini, bunun için de bilirkişi incelenmesine başvurulduğunu, uzman bilirkişilerce hazırlanan raporlarda davacının iddiasına doğrular yönde görüş bildirildiğini belirterek istasyonların kaldırılmasına ve uyuşmazlığın bu şekilde giderilmesine karar verilmiştir. Karar tüm davalılar tarafından temyiz edilmiştir.

Uyuşmazlık son yıllarda kullanılan cep telefonlarındaki haberleşmeyi sağlayan ve baz İstasyonları olarak isimlendirilen tesisin kullanılması sonucu bir zararın bulunup bulunmadığı varsa bu zararın hangi durumlarda Söz konusu olabileceği ve yine giderilmesi konusunda ne gibi önlemlerin alınması gerektiği noktasında toplanmaktadır.

Dava konusu olan tesisin cep telefonlarının kullanımı için zorunlu olduğu ve bu tesisin geniş bir kitleyi ilgilendirmesi itibariyle de kamuya hizmet vermeyi amaçladığı da tartışmasızdır. Ne varki bu hizmetin verilmesinde ve tesisin kullanılması sonucu hukuk kurallarının bir gereği olarak doğan zararlardan da tesis sahibi sorumludur. Hatta bu sorumluluk kusura dayanmayan, tehlike sorumluluğu olarak da kabul edilmek gerekir. Bu özelliği itibariyle tesisi kullanan ve onu işletenin yüksek özen yükümlülüğü bulunmaktadır. Aksi halde, en küçük bir Özensizliğin maddi değerlerle ölçülemeyecek kadar ağır sonuçlar doğurması kaçınılmazdır. Bunun için zarar görenin zararını değil, tesis ve işletme sahibinin tesisin işletilmesinden dolayı kişilere, bu bağlamda çevreye bir zarar vermediği ve herhangi bir olumsuz sonuç yaratmadığının kanıtlanması gerekir. Bu sonuç genel sorumluluk kurallarının aksine olarak, davalıların işletmesinin ağır tehlike doğuracak özelliğinden kaynaklanmaktadır.

Tüm bu genel açıklama ve nitelendirmeler gözönünde tutulup somut olay dava konusu edilen istasyonun Hazineye ait bulunan davalı Türk telekomünikasyon A.Ş.'ye kullanımı özgülenen "Yenişehir TT Binası1' olarak isimlendirilen binada GSM BTS mini link DXX..«" adı altında kurulmuş olan ve davalıların işleticisi oldukları tesisin konumunun incelenmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda tesisin kurulma amacına uygun olarak işletilmesi durumunda kişi ve çevreye zarar verip vermediğinin belirlenmesi önem taşımaktadır. Bu açıklamalar İtibariyle davalı Türk Telekomünikasyon A.Ş nin kendine husumet düşmediği yönündeki itirazı ile diğer davalıların ileri sürdükleri itirazları arasında bu baz istasyonlar; için sunulan sertifikalarında adı yazılan alan şiddeti, limit değerlerinin belirlenmesi, ölçüm yöntemleri ve denetlenmesi hakkındaki yönetmeliğe uygun olup, buna göre güvenlik sertifikası bulunduğu konusundaki savunmanında irdelenmesi gerekmektedir. Bu haliyle konu incelendiğinde, istasyonun kurulduğu bina, Türk Telekomünikasyon A.Ş.'ye özgülediğinden bu binanın kullanımından doğan zarardan sorumludur. Bu bakımdan husumet itirazı yerinde değildir.

Diğer davalılara gelince, gerçekten her davalıya "Telekomünikasyon Kurum Güvenlik sertifikası" adı altında bir kullanma belgesi verilmiştir. Sertifikada, kullanımla ilgili limitler belirtilmiştir. Bilirkişiler tarafından yapılan inceleme sonunda, sertifikada belirtilen limitlerin yönetmelikte belirtilen limitlere uygun olduğu hatta yönetmelikteki limitlerin de altında bulunduğu belirtilmiştir. Ne var ki yapılan bu belirlemelerle bir zararın olmayacağı kabul edilemez. Yönetmelik ve bu yönetmelikteki ölçülere göre verilen sertifika, soyut bir belirlemeyi içermektedir. Bu bağlamda, o anda o yerde ve belirtilen güçte kurulacak istasyonun değerlerini belirtmektedir. Nitekim sertifikada bu nitelikleri içermekte olup, kurulan istasyonun çevresindeki binaların ve giderek konumunu belirtmemektedir.

Bu da sertifikadaki ölçülerin tüm bilimsel verilere uygun olduğu ve zarar doğurmayacağı anlamına gelmez. Kaldı ki, hukuk kurallarındaki norm düzenlemesi itibariyle yönetmelik ve yönetmeliğe uygun bir işlem yapılsa bile, buna karsın çevreye verilen zarardan, eylemde bulunanın sorumlu olmayacağı sonucu doğmaz.

Ayrıca yargıç, uyuşmazlığın çözümünde yönetmeliğe değil yasaya, genel hukuk kurallarına ve bu bağlamda sorumluluk hukukunun ilkelerine göre karar vermek zorundadır. Bunun içindir ki, yerel mahkemenin yönetmeliğe ve yönetmeliğe göre verilen sertifikayı bağlayıcı olarak kabul etmemesi doğrudur.

Bilirkişilerde, dava konusu istasyondaki ölçümlerin yönetmelikteki limitlerin altında olduğunu; ancak kumlan istasyonun çalışma yeri olan Yargıtay binasının çok yakınında bulunduğunu ve binanın üst katı ile aynı seviyeyi taşıdığını, uzun sürede insan sağlığı için tehlike yarattığını ve yerleşim yerlerine uzakta kurulması gerektiğini belirtmişlerdir. Yapılan şu bilimsel açıklamalar itibariyle tek başına ölçüm sonuçlarının düşük olması, zarar doğurmayacağı anlamına gelmez.

Diğer koşulların bu bağlamda, tesisin kurulduğu yerin de çalışma ve yerleşim yerlerine olan yakınlığının ve buralardaki çalışma süresinin de gözönünde tutulması gerekir. Bu olayda bilirkişiler, davacının da bulunduğu binada uzun süreli çalışıldığını böylece kısa sürede etkili olmasa da yıllar itibariyle zarar doğurmasının her zaman olanaklı bulunduğunu belirtmişlerdir,

Davalılar, davanın İdari yargı yerinde çözüme kavuşturulmasını ileri sürmüşlerdir. Ne varki haklarında dava açılan tüm davalılar, özel hukuk hükümlerine tabi şirketlerdir. Bu bakımdan işin kamu hukukunu ve özellikle 2577 sayılı İdari yargılama Usul Yasasının 2. maddesindeki düzenleme kapsamında yer almaması nedeniyle bu savunma yerinde görülmemiştir, Kaldı ki, böyle bir olgunun varlığı halinde, itiraz olmasa dahi, mahkemece görevi gereği göz önünde tutulacak bir yön olduğu da düşünülmelidir.

Davalılar, kamu yararına hizmet verdiklerini savunmuşlardır. Gerçekten yukarıda da açıklandığı üzere davalılar tarafından bu ve benzeri tesislerin İşletilmesi sonucu geniş bir halk kitlesinin yarar sağladığı bilinen bir olgudur. Ne var ki, bu yararın sağlanması karşısında kişilerin zarar görmesi hor görülemez. Bu batımdan gerek hizmetten elde edilen yarar ve bunun karşısında verilen zararın dengelenmesi gerekmektedir. Hiçbir hizmet, insan yaşamı kadar öncelik ve önem taşımaz. Diğer bir anlatımla, yararlı bir hizmetin karşılığı olarak insanın ölümü uygun bir sonuç olarak kabul edilemez, insan yaşamında tehlike yaratan bir hizmetin, kişi yaşamı önüne geçilmesi ve ona üstünlük tanınması doğru bir yaklaşım olarak düşünülemez. Kaldı ki somut olayda, bu hizmetin aynı yerde verilmesinde zorunluluk da bulunmamaktadır, Muhtemelen fazla biz giderle de olsa, başka bir yerde aynı sonuçları sağlayacak bir istasyonun kurulması ve hizmet vermesi olanaklıdır. Bu nedenle davalıların bu yöndeki savunma ve itirazları da yerinde görülmemiştir.

Davalıların diğer bir itirazları ise, bilirkişi raporlarının yetersiz olduğu noktasındadır. Dosyada ayrıntılı olarak hazırlanan raporlardan da anlaşılacağı üzere, bu istasyonun yaratacağı tehlikeler bilimsel ölçü ve verilerle sunulmuştur. Bilirkişiler kendi alanlarında, ve bu konuda uzman olan kişilerdir- Bu bakımdan raporlara itibar edilmiştir. Zaten sorunun çözümü de tamamen bilirkişilerin raporlarına dayandırılması gereken bir konudur. Çünkü konu, hukuki değil; bilimsel ve teknik incelemeyi gerektirmektedir. Yargıcın teknik bir konuda bilirkişi incelemesine başvurması ve bilirkişi tarafından konuyla ilgili olarak sunulan düşünce, başka teknik bir Görüşle etkisiz hale getirilmedikçe uyması gerekir.

Bu hususlar HUMK.nun 275. maddesinde de düzenleme alıma alınmıştır. Davalılar tarafından somut olayla ilgili bulunan raporların aksini belirttiği iddiasıyla sunulan bilimsel düşünceler genel bir nitelik taşıyıp, doğrudan somut olayla ilgili bulunmadığı gibi, bu konuda aksi düşünceleri içeren görüşler olarak da düşünülmemelidir. Davalıların sunduğu yazılardaki bilimsel düşünceler, genel bir nitelik taşıyıp somut olaya özgü bir içerik taşımadığından bunlara da itibar edilmemesi doğrudur.

Davalıların diğer bir savunması ise, AYCELL Şirketi tarafından Yargıtay Binasının çatısında Kumlan vericiye İzin verilmesine ilişkin olan açıklamasıdır. Sözü edilen, verici olmayıp sağlık yönünden zararlı olmayan bir yükselticidir. Bu nitelikte olmadığı, zarar verdiği belirlendiği takdirde, dava konusu olabileceği tabidir.

Bir diğer itirazları da; bilirkişiler tarafından da belirtildiği üzere, bu tür tesislerin konuşmanın yoğun olduğu yerlere yakın kurulmasıdır. Kendilerinin de bu teknik kuralı gözeterek kurutacak yeri belirlemiş olmasıdır. Davalılara konuşmacılara sağlanan yarar bakımından bu belirleme doğru olabilir. Ancak tesisin böyle bir yerde ve bu konumu ile kullanılmasının da özellikle yakın çevresine zarar verdiği de açıktır.

Bu bakımdan, bu tesisten üçüncü kişilerle birlikte davacı da yararlanmış olsa, sağlanan yararlar verilen zararın dengele ninesi genel bir hukuk kuralıdır. Yarar, haberleşmeyi amaçlamaktadır. Zararın ise, insan sağlığı ve yaşamı ile ilgili olduğu gözetildiğinde, ikinci değere önem verilmesi gerekmektedir. Bu bakımdan da davalıların, bu yöne ilişkin itirazları yerinde görülmemiştir. Yine davalılar tarafından ileri sürülen ve daha önce Yargıtay I ve 11- Hukuk Dairelerince verilen kararların eldeki bu kararlarla çeliştiği ileri sürülmüşse de, anılan daire kararlarında uyumsuzluğun çözümünde yönetmelikteki ölçü birimlerinin davaya konu edilen istasyonda gözetilip gözetilmediğini gözetilmemiş olsa dahi zarar doğurup doğurmadığının belirlenmesi yönündedir.

Bu belirlemeye göre anılan kararların eldeki kararlarla çelişmediği sonucuna varılmalıdır. Şöyle ki; bir istasyon yönetmeliğe uygun olarak çalıştırılırsa dahi zarar verdiği takdirde yönetmeliğe uygun olduğundan söz edilerek Tarar verenin sorumluluktan kurtulması kullanıma devam edilmesi sonucunu doğurmaz. Yönetmeliğe uygun değilse, zaten hukuka aykırılık gerçekleşmiş olacaktır.

Yukarıdan beri açıklanan dosyadaki tüm bilgi, belge ve bilirkişi raporlarına göre kullanılan istasyonun

konumu itibariyle uzun sürede kişi ve çevreye zarar verdiği, bu nitelikteki bir istasyonun halen bulunduğu yerde kullanılmasının sakıncalı bulunduğu, bunun daha uygun ve yerleşim çevresinden daha uşakta kurulması gerektiği ifade edilmiştir. Bu belirlemeler itibariyle dar anlamda ve para ile ölçülebilen bir zarar yok ise de, çevre binalarda ve bu bağlamda davacının çalışmakta olduğu Yargıtay Binasında çalışanlar için sağlık bakımından büyük endişeler taşıdığı, hatta yakın yıllara kadar istasyondan yansıyan radyasyonlardan kaynaklanan hastalıkla ölen kişiler olmamasına karşın son 3-4 yıl içerisinde ve tesise yakın binada çalışan beş kişinin ölmesi, halen çalışmakta olan bazı kişilerin bu hastalığa tutulması, bu yerde çalışanları psikolojik olarak yaşamını olumsuz biçimde etkilemekte ve bunun da psikolojik yapısında tedirginlik ve ümitsizlik yaratacağı, bu haliyle de yaşamdaki sağlık değerleri düşünülüğünde o yerde çalışmasının olumsuz hale geleceği gözönünde tutulduğunda, davacının, zarar gördüğü kabul edilmeli ve kararın onanması gerektiği sonucuna varılmalıdır.

SONUÇ :

Temyiz olunan kararın yukarıda açıklanan nedenlerle ONANMASINA ve aşağıda yazılı onama harcının temyiz eden davalılara yükletilmesine ve peşin alınan harcın istek halinde geri verilmesine 29.1.2004 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan : Bilal Kartal

Üye : O. Cengiz Yüksel

Üye : Salim Öztuna

Üye : Şerife Öztürk

Üye : Mustafa Kıcalıoğlu

Harç

10.100.000 TL.OH Karşılaştırıldı

Resmi
04.03.2004
Sayı:

25392

Gazete
Perşembe

(Asıl)

Tebliğler

10 kHz-60 GHz Frekans Bandında Çalışan Sabit Telekomünikasyon Cihazlarından Kaynaklanan Elektromanyetik Alan Şiddeti Limit Değerlerinin Belirlenmesi, Ölçüm Yöntemleri ve Denetlenmesi Hakkında Yönetmelik'de Geçen Meskun Mahal

ile İlgili Tebliğ

Telekomünikasyon Kurumundan:

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç ve Dayanak

Amaç

Madde 1- Bu Tebliğin amacı, 12 Temmuz 2001 tarih ve 24460 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "10 kHz-60 GHz Frekans Bandında Çalışan Sabit Telekomünikasyon Cihazlarından Kaynaklanan Elektromanyetik Alan Şiddeti Limit Değerlerinin Belirlenmesi, Ölçüm Yöntemleri ve Denetlenmesi Hakkında Yönetmelik'de geçen Meskun Mahal ile ilgili hususları düzenlemektir.

Dayanak

Madde 2- Bu Tebliğ, ilgili (yukarıda belirtilen) Yönetmeliğin 24 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

Tanım

Madde 3- İlgili (yukarıda belirtilen) Yönetmelikte geçen; "Meskun Mahal": İnsanların sürekli veya geçici olarak (otel vb.) yaşadığı il, ilçe, kasaba, köy, mezra gibi yerleşim alanlarını, ifade eder.

Madde 4- "Meskun Mahal" dışında, sabit telekomünikasyon cihazının kurulu olduğu yerden itibaren Radyo-TV cihazları için 500 m, GSM Baz İstasyonları ve diğer sabit telekomünikasyon cihazları için 25 m yarıçaplı daire içerisinde herhangi bir yerleşim alanı olmayan durumlarda Güvenlik Sertifikası alınması zorunlu değildir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kesilen Cezalar

Madde 5- Sabit telekomünikasyon cihazları ile ilgili yapılan müracaatlarda veya işlemlerde, 3 üncü maddede belirtilen "Meskun Mahal" tanımı dışında kaldığı ve 4 üncü madde de belirtilen uzaklık şartlarını sağladığı tespit edilen ancak ceza kesilen müracaatlar için, daha önce kesilen cezalar iptal edilmiştir. Bunların haricinde kalan sabit telekomünikasyon cihazlarına kesilen cezalar tahsil edilecektir.

Yürürlük

Madde 6- Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 7- Bu Tebliğ hükümlerini Kurul Başkanı yürütür.

From: "serkan ustundag" <ustundag99@hotmail.com>
To: <emo@emo.org.tr>
Sent: Wednesday, February 25, 2004 6:00 PM
Subject: muhendislik sifati

Merhabalar,

Bu maili son günlerde çok dikkatimi çeken ve beni rahatsız eden bir konu üzerine yazıyorum.

Çeşitli eğitim kurumlarının (sektörde önem verilen sertifika ve benzeri belgeler veren) basında 4 aylık bir eğitim sonucunda katılımcıların sistem mühendisi ünvanı alacağı ile ilgili ilanları uzun bir süreden beri yer almakta.

Ben kendim 2002 bilgisayar mühendisliği mezunuyum ve mühendis sıfatını alabilmek için temel ve lise öğrenim dönemlerinden sonra zorlu bir üniversite hayatı yaşadım. Aldığım eğitim esnasında mühendisliğin temel kavramlarını öğreten, analitik düşünme becerilerini geliştiren bir çok ders

aldım, tıpkı diğer mühendislik öğrencileri gibi. Kısacası mühendis olabilmek, bu sıfatı kazanabilmek için bir çok insan gibi emek ve para verdim.

Oysa şu anda 4 aylık bir eğitim programı ile insanlara mühendislik sıfatı vaad edilmekte, bildiğim kadarı ile bu sıfatın verilmesini isteyen kurumların savunması, bu kişiler bizim gözümüzde mühendistir şeklinde (bu konuda çok net bir bilgiye sahip değilim, duyduklarımı söylüyorum).

Dünyanın

başka bir bölgesinde şöyle bir uygulama var mıdır acaba, xx hastanesi 5 aylık eğitim sonucunda kendi doktorlarını yetiştirecektir, ilgilenenler hemen gelin kayıt olun, bu tam anlamıyla bir komedidir, yakın zamanlarda 4 aylık eğitimin ardından mühendis olanların, 3 ay daha kursa devam etmesi halinde yüksek mühendis (ilgili firmanın gözünde!) sıfatı alabilecekleri gibi bir reklam ile karşılaşsak hiç şaşırılmayalım.

İyi Günler

Serkan Üstündağ

Bilgisayar Mühendisi